

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 7 • Perjantaina 8. huhtikuuta 2011

62. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 23 %)

Messuväen viihtymisen takasi runsas ja monipuolinen ohjelmatarjonta, Badding Coverband, joka tuli tutuksi viime kesän Kertunmäen kesäteatterin esityksestä: Tähdet, tähdet, sai yleisön mukaansa ja kokosi laajimman kuulijakunnan.

Loimaan messuilla oli paljon ohjelmaa

Politiikka näytteli pääosaa 22. kerran järjestetyillä Loimaan Messuilla viime viikonlopuna. Lähestyvät vaalit olivat saaneet liki kaikki puolueet ja monet ehdokkaat liikkeelle. Sunnuntaina järjestetty vaalipaneeli sai messuyleisöstä laajan kuulijakunnan.

Mukana messuilla oli myös paikallisia yrittäjiä, oppilaitoksia ja asiakaspalvelulaitoksia, kaikki messuosastot oli myyty. Hirvihovin ulkotiloissa löytyivät erityisesti lapsia kiinnostaneet poliisi- ja paloautot sekä isompia kiinnostaneet Loimaan Laatuauton esittelyautot.

Messujärjestäjinä toimivat Osuuskunta Loimaan Kaikidea Turun AMK:n opiskelijayritys ja Loimaan ammatti- ja aikuisopiston merkonomiopiskelijat, kertoi messujen projektipäällikkö Pia Palosaari. – Messujen valmistaminen on aloitettu jo syyskuussa ja työ jatkuu vielä kuukauden verran messujen päätyttyä, hän totesi mittavasta urakasta, joka toteutettiin opiskelijavoimin. Keltaisiin t-paitoihin pukeutuneet järjes-

täjät, joiden selkämkyksessä luki Henkilökunta, vilahtelivat pirteästi siellä täällä messupäivien aikana.

Kurkijoki-Säätiön osastolta löytyi monenlaista vierailijaa. Loimaan entinen kaupunginjohtaja Ilkka Vainio pistäytyi osastolla kumpanakin päivänä, ensimmäisenä päivänä täyttyi Kurkijokelaisen lehtitilaukspotonki ja toisena päivänä Vainio keskusteli kotiseutuneuvos Eino Vepsän kanssa laajasti Loimaan ja vähän kurkijokelaistenkin asioista.

Yllättävän moni nuori kävi osastolla kertomassa Kurkijoen olevan isovanhempiensa syntymäpaikka, olipa joku käynyt siellä sukunsa kanssa paikkoja katsomassakin. Tulevan kesän matkat sinne kiinnostivat kaikenikäisiä messuvieraita.

Lehden tekijänä ilahduttivat niiden saviseudulla syntyneiden kommentit, jotka kertoivat käyvänsä lukemassa lehteämme kirjastossa ja huoltoaseman kahviossa. Jaossa ollut lehtipino hupenikin päivien aikana mittavasti.

Kauko Leino muisteli Eino Vepsän kanssa menneitä vuosia. – Olen tuntenut Einon n. 6-7 -vuotiaasta, kun Eino tuli tänne pienenä evakkopoikana. Itse olen loimaalainen ”Petäjämaässä pesty”, hän kertoo taustastaan.

– Myöhemmin pelattiin pesäpalloa samassa joukkueessa, taidettiinpa olla joskus hiihtokilpailuissakin vastakkain, kertoo Leino, joka kiersi Suomen pelikenttiä vuosikymmeniä ensin pelaajana ja myöhemmin pesäpallotuomarina. Kumpikin urheiluhenkkinen mies korosti hyvän kunnon ylläpitämisen tärkeyttä vuosien kertyessä.

Hirvihovin yläkerran kahvion lisäksi messuvieraiden vatsoja täyttivät Kurkijoen marttojen paistamat letut ja vohvelit, joita myytiin ulkoteltassa. – Liki neljä ämpärillistä

lettutaikinaa olemme tehneet, kertoi yhtenä letunpaistajana toiminut Eevi Kemppinen. Kokeasta ja kosteasta ilmasta huolimatta marttojen virkkukoukut suihkivat vauhdilla virkatien palasia maailman suurinta tilkkutaistoa varten.

Runsas ohjelmatarjonta erilaisine esityksineen musiikista, tanssiin, jumppaan ja vakavampaan vaalipaneeliin pysäytti messukävijöiden askeleet esiintymislavan eteen useasti päivän aikana.

Kävijöitä kahden päivän aikana oli reilut 1800, ihan 2000 kävijän tavoitteeseen ei päästy, mutta projektipäällikkö Palosaari oli tyytyväinen tulokseen. – Loistavaa Loimaan Seutu hehkutti messut ammattitaidolla juontanut Martti Koskinen.

Helena Sulavuori

Juuri eläkkeelle jäänyt matkailuasiamies Ulla Kaskiluoto kertoi Eino Vepsälle ja Markku Kraamalle tunnelmistaan – jos harrastus ja työ on ollut samaa ja sanotaan, että eläkkeelle jäädessä harrastuksista ei tule luopua, niin minulla asiat, jotka ovat liittyneet työhön ovat nyt harrastuksia, mm. Jaakola-Seura ja Kuunelmayhdistys. Markku Kraama puolestaan muisteli kurkijokelaisia naapureitaan ja aktiivista toimimistaan Peipohjassa Tuomalan karjalaiskylän kesäteatterin rahastonhoitajana.

Ulkoteltassa lämmittivät letut ja vohvelit, oikealla vohveleita paistamassa Eevi Kemppinen.

Tässä lehdessä

Kiskojen kolketta Kurkijoella ja Loimaalla

Rautatie oli Kurkijoella merkittävä työlistäjä, olihan Elisenvaara vilkas risteysasema. Myös Loimaalla juna pysähtyy. Rautatieläiset olivat liikkuva työnteijäryhmä, joka muutti työn perästä paikkakunnalta toiselle.

Rautatieläisistä voit lukea keskiaukeamalta.....s. **6-7**

Oletko ollut pääsiäiskiikussa?

Virpominen on tuttu karjalainen pääsiäistapa, mutta pääsiäiskiikut taitavat olla jo historiaa. Tämä vanha karjalainen pääsiäistapa hävisi viimeistään siinä vaiheessa, kun rakennettaessa katto-orret piilotettiin laipion taakse.....s. **3**

Kurkijokelainen toivottaa Hyvää Pääsiäisaikaa kaikille lukijoilleen ja tukijoilleen!

Vanhat kuvat

kertovat paljon. Vai kertovatko? Tiedämmekö, missä ja milloin kuva on otettu, keitä siinä on? Näitä asioita pohtii Marjaliisa Laine Haasteltiin ja päätettiin – palstalla sivulla **9**
Vanhojen kuvien henkilöitä voitte tunnistaa tänne lähetetyistä kuvista sivulla **5**

Toimitus on suljettu 11.-15.4.2011 talviloman vuoksi. Myöskään puhelimet eivät vastaa.

Seuraava lehti ilmestyy 3 viikon päästä 29.4.2011.

Toimitus on avoinna tiistaisin ja torstaisin klo 9-14. Paitsi suljettuna 11.-15.4.

Seuraavat lehdet ilmestyvät 29.4., 13.5. ja 27.5.

”Päivä kerrallaan”

Meille eläkeikäisille on selvääkin selvempi tuo toteamus: päivä kerrallaan. Ja sehän on myös täysin oikein ja samalla ainoa mahdollinen tapa käyttää aikaansa. Emme voi, vaikka kuinka haluaisimme, elää nopeammin tai hitaammin. Samoin on kaikkialla muuallakin. On eletävä siinä ajassa ja ympäristössä, jossa olemme, päivä kerrallaan.

Sairailta on monesti toivomuksena, että aika menisi nopeammin, parantuisi tai sitten ei. Meillä muilla kulkijoilla on vielä jäljellä muitakin vaihtoehtoja. On mahdollisuus vaikuttaa omaan kuntoon, ystäviin, mahdollisuuksiin, jopa tekemiimme matkoihin. Tuota mahdollisuutta pitäisi käyttää oikein! Menkäämme lenkille niin kauan kuin on mahdollista, tai kuntosalille, vesijumpaan, hiihtämään, voimistelemaan, ystäviemme luo, silloin kuin sen voimme.

Edellä mainitut toiminnot pitävät vanhen-

tuvia lihaksistojamme pitempään kunnossa ja siten voimme elää ihmisarvoista elämäämme kauemmin. Ei meillä kellään taida olla kiirettä ”tuonpuoleisiin”. Tehkäämme samalla valmisteluja poislähtöemme johdosta. Varmistakaamme, että kaikki asiat ovat kunnossa, jotta voisimme olla valmiimmat tulevalle muuttomatkalta, koska kutsu matkalle voi tulla yllättäen. Varsinkin eripuraisuudet ja riidat pitäisi sitä ennen saada sovituksi ja nopeasti. On helpompaa matkustaa tulevaisuuteen, kun on tehnyt sovinnon menneisyytensä kanssa.

Tähän kaikkeen edellä kirjoittamaani antoivat aiheen niin monen tutun poistuminen keskuudestamme yllättäen ja liian aikaisin.

Eino Vepsä

kotiseutuneuvos

Kurkijokelaisen ent. päätoimittaja

Kuolleita

Rakkaamme

Harri HEINONEN

* 1.4.1939 Kurkijoki
† 23.2.2011 Lahti

Miestäni, isäämme, ukkia kaivaten
Kirsti Riikka, Linnea ja Erik Matti, Lotta ja Arttu Kaisa ja Jasmin
sukulaiset ja ystävät

Taivaallinen isä,
silmissä meihin luo,
rakkaudesta lisää,
lahjojasi suo.
Anna taivaan valo,
rintaan jokaiseen,
kylvä siemen jalo,
lasten sydämeen.

Siunattu Hämeenkosken kirkossa 13.3.11. Uurna lasketaan 1.4. Oripään hautausmaalle. Kiitämme osanotosta suruumme.

Rakkaamme

Kerttu Kristiina KARPPINEN

o.s. Veikkolainen

* 7.7.1920 Kurkijoki
† 18.3.2011 Oulu
Äitiä ja Mammaa rakkaudella kaivaten
Terttu, Mira ja Niko Päivi, Olli, Laura ja Sara
sukulaiset, ystävät

Kerttoa Karjalaan liitävät linnut
kumpuni kukilta kuiskaus tää:
polkuni vaikka kauaksi kotoa kulki
Karjalan sineen sieluni jää.

Siunaus on toimitettu hiljaisuudessa. Lämmin kiitos osanotosta. Kiitokset Hirosen kodin osastojen C3, D6 ja erityisesti E8 henkilökunnalle äidin hyvästä hoidosta.

Muista surussa Kurkijoki-adressilla
hintaa 8 €, saatavissa toimituksesta

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Jaakko Taitonen (pj.), Raija Laaksonen, Marjaleena Laine, Tapio Nikkari ja Leena Virtanen
Päätoimittaja: Helena Sulavuori
ja toimittajina kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja torstaisin klo 9–14
p. (02) 762 2551, 050-521 3336, toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmäkseen ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 70 senttiä/mm + alv 23 %
Mustavalko 50 senttiä/mm + alv 23 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 39 euroa
6 kk 23 euroa
Pohjoismaat 44 euroa
Muualle 52 euroa
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Satu-runo

Sadun äidillä on serkku.
Sen nimi on Sirku taikka Markku.
Muistan sen aika hyvin vielä
ja tiedän että se on kummisetä.
Sillä on aika kumma tukka,
vähän niin kuin Nallen nukka.
Porissa se asuu rannan luona
ja mennään sinne huomenna.

”Hoitotäti”

Kaipuu saa näkyä

KAIKKI KIVITYÖT
PALVELEMME
Ma - Pe 9 - 17

LOIMAAN KIVI
KIVICENTER
Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 263

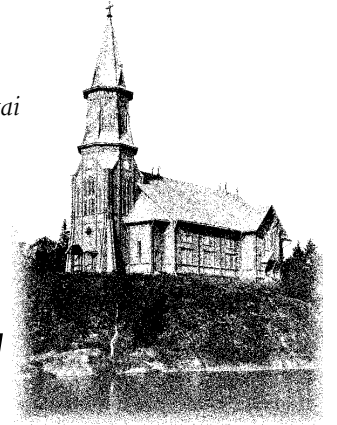
Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Hartaus sunnuntaille
10.4.2011
5. paastonajan sunnuntai

Odota hiljaa

Kärsimystä ei pidä selitellä. Kärsimyksen äärellä ollaan hiljaa. Tämä viisas ajatus voi olla sielunhoidollisesti totta, mutta kärsivän ihmisen itsensä kannalta käymätön.

”Sinä, Jumala, olet ainoa turvani. Miksi olet hylännyt minut?” Näin huutaa tuskaansa julki psalmin kirjoittaja. Hän on omasta näkökulmastaan täysin oikeassa. Kun elämä runtelee, ihminen kääntyy sisäänpäin ja näkee vain oman tuskansa, vaikka usko Jumalaan antaisikin perusturvallisuuden.

”Miksi olet hylännyt minut?” kyselee moni myös tänään. Miksi olet hylännyt minut isäni, äitini, puolisoni, lapseni, ystäväni, työnantajani? Miksi tunnen olevani täysin yksin maailmassa?

Miksi-kysymys on oikeutettu ja ymmärrettävä kysyjän itsensä kannalta. Silti kärsimyksen kohdatessa saatamme jäädä vastausta vaille. Juuri siksi kärsimyksen äärellä voi vain olla hiljaa.

”Miksi olet hylännyt minut?” oli myös Jeesuksen kysymys ristillä. Näitä sanoja on tulkittu enimmäkseen pelastushistorian kannalta. Jeesus otti kantaakseen koko ihmiskunnan syntikuorman. Samaistumalla tuohon tuskanhuutoon voimme kuitenkin myös liittyä heprealaiskirjeen ajatukseen: ”Koska hän on itse käynyt läpi kärsimykset ja kiusaukset, hän kykenee auttamaan niitä, joita koetellaan.” Sijaiskärsimys on myös vertaiskärsimystä.

Hiljaisuudesta on vain yksi tie ulos. Siirtämällä näkökulman pois omasta itsestämme ympäröivään maailmaan ja sen hätään, huomaamme toisen ihmisen, joka saattaa tarvita apua. Oma kärsimys ei tietenkään poistu, mutta sen painoarvo muuttuu. Lähimmäisessä näemme kärsineen Vapahtajan, jota me voimme puolestamme palvella auttamalla toista kärsivää.

”Miksi olet masentunut, sieluni, miksi olet niin levoton? Odota Jumalaa! Vielä saan kiittää häntä, Jumalaani, auttajaani.”

Juha Lassila

Juha Lassila toimii Aalto-yliopiston
Otaniemen kampuspappina.

Muistettavaa

Hiitola-Kurkijoki sukututkimuspiiri kokoontuu torstaina 14.4.11 klo 18 Karjalatalon Wärtsilä-salissa, Helsinki Käpylänkuja 1. Kartoitamme sukututkimuspiirimme tavoitteita. Ovet ovat auki jo klo 15 lähtien. Kaikki ovat tervetulleita. Seuraavat kokoukset 19.5. ja 22.9. Lisätietoja Veikko Revolta ph. 050-5606049, sp. veikorepo@hotmail.com

Loimaan Seudun Karjala-seuran Teatterimatka Tampereen Teatteriin 15.4.2011. Lähtöaikataulu: klo 16.30 Lui-

kistonkulma th, 16.40 Hirvikoski apteekin pysäkki, 16.45 ST 1, 16.50 Kaunismaenkatu, 17.00 Loimaan OP:n pysäkki, 17.15 Humppila. Jos kysyttävää: 040-5824983/Maija Levonpää

Hiitolan Pitäjätseuran järj. neuletahtuma la.16.4. klo 10-14 Työväenopisto, Gallen Kallelank.14 Pori. Vinttikamari-luokka 3 ker. (hissi) Aiheena perinteiset kirjoneulekintaat. Opetellaan myös Karjalaisiin neulekintaisiin liittyviä tekniikoita. Mukaan sukkapuikot ja kahta eriväristä lankaa. Neuvotaan tarvittaessa Hiitolasukkaan liittyvissä ongelmissa. Lisät. Raija 040 5387401

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kuinka etäällä Norjan rannikosta sijaitsee Huippuvuoret?
2. Kuuluuko lehtikuusi havupuihin vai lehtipuihin?
3. On hyvä, kun päästään palkahästä, mutta mikä on päläs?
4. Minkä niminen oli Raamatussa Mooseksen ja Aaronin sisko?
5. Kuinka monta olympiavoittoa on nykyisessä eduskunnassa?
6. Mikä on jättipandan tärkein ravintoaine?
7. Minkä rokotteen kehittäjänä Jonas Salk tunnetaan?
8. Mikä kuuluisa hevonen oli kotoisin Varpaisjärveltä?
9. Mikä on matalin maapallolla mitattu lämpötila?
10. Mitä ranskalaisperäistä nimitystä käytetään hiusliskkeesta?

8.4. Onnellisia ne, jotka saavat voimansa sinusta, ne, jotka kaipaavat pyhälle matkalle. Ps. 84:6

9.4. Jeesus sanoo: ”Älkää tavoitelko katoavaa ruokaa, vaan katoamatonta, sitä, joka antaa ikuisen elämän. Sitä teille antaa Ihmisen Poika, sillä Isä, Jumala itse, on merkinnyt hänet sinetillään.” Joh. 6:27

10.4. Jerusalelm, Jerusalelm! Sinä tapat profeetat ja kivität ne, jotka on lähetetty sinun luoksesi. Miten monesti olenkaan tahtonut koota lapsesi, niin kuin kanaemo kokoaa poikaset siipiensä suojaan! Luuk. 13:34
Virsi 73:2 Sinun oli autuus taivaan, vaan sen vaihdoit ristiin, vaivaan. Kuinka rakastitkaan meitä, synnin teille eksyneitä, orjan muotoon alennuit.

11.4. Hanki minulle oikeutta, Jumala, aja asiaani jumalatonta kansaa vastaan. Ps. 43:1

12.4. Minä olen kyllä ollut lähellä, mutta he eivät ole minua etsineet, olen ollut läsnä, mutta he eivät ole minua kyselleet. Jes. 65:1

13.4. Jumala on Kristuksessa Jeesuksessa, hänen veressään, tuonut lähelleen teidät, jotka ennen olitte kaukana hänestä. Ef. 2:13

14.4. Herra, pelasta minut vihollisteni käsistä! Sinun luonasi olen turvasa. Ps. 143:9

15.4. Miksi olet masentunut, sieluni, miksi olet niin levoton? Odota Jumalaa! Vielä saan kiittää häntä, Jumalaani, auttajaani. Ps. 43:5

16.4. Lähetä valosi ja totuutesi! Ne johdattakoot minua, ne viekööt minut pyhälle vuorellesi, sinun asuntoihisi. Ps. 43:3

17.4. Iloitse, tytär Siion! Rie muutse, tytär Jerusalelm! Katso, kuninkaasi tulee. Vanhurskas ja voittoisa hän on, än on nöyrä, hän ratsastaa aasilla, aasi on hänen kuninkaallinen ratsunsa. Sak. 9:9
Virsi 299:4 Valmistu kuuliaisuuden, aukaisi oven autuuden Jumala meille Pojassaan, kun antoi hänet kuolemaan.

18.4. Hän alensi itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, ristinkuolemaan asti. Fil. 2:8

19.4. Jeesus sanoo: Sitä varten minä olen syntynyt ja sitä varten tullut tähän maailmaan, että todistaisin totuuden puolesta. Jokainen, joka on totuudesta, kuulee minua.” Joh. 18:37

20.4. Jumala osoittaa rakautensa meitä kohtaan siinä, että Kristus kuoli meidän puolestamme, kun vielä olimme syntisiä. Room. 5:8

21.4. Jeesus sanoo: ”Jumalan leipä on se, joka tulee taivaasta ja antaa maailmalle elämän.” Joh. 6:33
Virsi 221:3 Ennen kuolemaansa Jeesus ehtoollisen asetti, ruumiinsa ja verensä hän leipään, viiniin yhdisti. Muistoksansa syömään, juomaan Kristus meitä kehotti.

22.4. Sotilaat kastoivat sienen hapanviiniin ja nostivat sen iisoppiruo’on päässä Jeesuksen huulille. Jeesus joi viinin ja sanoi: ”Se on täytetty.” Hän kallisti päänsä ja antoi henkensä. Joh. 19:29-30
Virsi 66:8 Herra Jeesus, kuollessasi huudat Isään turvaten vielä viime voimillasi halki suuren pimeyden: ”Isä, sinun käsiisi minä annan henkeni!” Minullekin turva anna, kotiin käsissäsi kannan.

23.4. Minä tiedän, että lunastajani elää. Hän sanoo viimeisen sanan maan päällä. Job 19:25

24.4. Kuolema on nieltä ja voitto saatu. 1 Kor. 15:54
Virsi 92:5 Menkäämme Herran jäljissä, halleluja, halleluja, nyt viemään riemuviestiä, halleluja, halleluja.

25.4. Herra on todella nousut kuolleista! Luuk. 24:34
Virsi 103:5 Iloiten sitten kiiruhdamme rientämään ystäväimme luo ja siellä heille julistamme: Vieläkin avun Herra suo! Me luulimme, on kuollut hän, vaan näimme hänen elävän.

26.4. Minkä Jumala lupasi meidän isillemme, sen hän on täyttänyt meille, heidän lapsilleen. Hän on herättänyt Jeesuksen kuolleista. Ap. t. 13:32-33

27.4. Laulakaa Herralle, ylistäkää hänen nimeään! Kertokaa päivästä päivään ilosanomaa hänen avustaan. Ps. 96:2

28.4. Jeesus sanoo: ”Menkää kaikkialle maailmaan ja julistakaa evankeliumi kaikille luoduille.” Mark. 16:15

In memoriam

Harri Heinonen

Helmikuun 24 päivänä kiiri Hämeenkoskelle suruviesti ystäväme Harri Heinosen menehtymisestä lyhyen sairauden jälkeen Päijät-Hämeen Keskussairaalassa edellisenä aamuna.

Harri Heinonen syntyi Kurkijoen pitäjässä, Lapinlahden kylässä 1.4.1939. Hänen vanhempansa olivat Matti Heinonen ja Aino os. Tolvanen Nurmeksesta.

Evakkomatkan jälkeen perheen asuinpaikaksi tuli Oripää, Korvenkylä. Siellä hän juurtui asutustilalla maalaisympäristöön ja maataloustyöt tulivat tutuiksi. Keskikoulun hän suoritti Oripäässä ja hakeutui sen jälkeen Loimaan maamieskouluun ja edelleen Mustialan maamiesopistoon, josta valmistui -66.

Koulutuksen jälkeen hän antautui pankkialalle ja palveli jokin aikaa kotiseutunsa lähellä olevissa osuuskasseissa. Kosken Osuuskannin johtajaksi hänet valittiin vuonna 1971, jossa teki varsinaisen elämäntyönsä,

palvellen hämeenkoskelaisia eläkkeelle siirtymiseensä saakka vuoteen 1997 asti.

Kosken Osuuspankki kehittyi hänen aikanaan johtavaksi rahalaitokseksi Hämeenkoskella. Heinosen tavoitteena oli kehittää ei vain pankkia, vaan koko silloista Kosken kuntaa. Syntyi omakotialueet ja rivitalot Hämeenkoskelle. Maatalous oli hänelle tuttua ja niiden luototukseen pankki osallistui aktiivisesti. Pankki kasvoi ja asukkaita tuli kuntaan tai ainakin vähensi poismuuttoa.

Työnsä vastapainona Heinonen oli monessa harrastuksessa mukana, metsästys eri muodoissaan Lapissa ja Hämeenkosken hirvimiehissä, mökin rakentaminen Pääjärvelle, raviurheilu, niin katsojana kuin ohjastajanakin. Hämeenkosken Karjalaisten puheenjohtaja hän oli 1993-98 ja Lahteen muutettuaan viimeiset 10 vuotta Lahden Karjalaisten hallituksessa. Karjalaiseen tapaan

Harri oli oiva seuramies ja sukujuuret merkitsivät hänelle paljon. Niinpä hän teki kymmeniä matkoja Karjalaan, Lapinlahdelle, sukulaisten ja ystävien kera, metsästysmatkoja poikansa Matin kanssa ja Laatokan kalareissuja sekä matkan Petroskoihin ja Kidzin saarelle. Kesällä 2010 kävimme Valamossa Mustialan aikaisten opiskelutoverien ja heidän puolisoidensa

kanssa, mitä matkaa saamme nyt muistella.

Harrastuksista huolimatta perhe ja lapsenlapset olivat kuitenkin rakkaita.

Harria kaipaamaan jäivät puoliso, lapset ja lapsenlapset sekä laaja ystäväjoukko.

Jorma Mänttari
ystävä Hämeenkoskelta
Kirsti Heinonen
vaimo

Nimi-päivät

Huhtikuu	
viikko 14	
8 pe	Suoma, Suometar
9 la	Mikael Agricolan päivä, suomen kielen päivä, Elias, Eelis, Eeli, Eljas
10 su	Tero
viikko 15	
11 ma	Verna, Minea
12 ti	Julia, Julius, Janna, Juliaana
13 ke	Tellervo
14 to	Taito
15 pe	Linda, Tuomi
16 la	Jalo, Patrik
17 su	Palmusunnuntai, Otto
viikko 16	
18 ma	Valto, Valdemar
19 ti	Pilvi, Pälvi
20 ke	Nella, Lauha
21 to	Anssi, Anselmi
22 pe	Pitkäperjantai, Alina
23 la	Yrjö, Jyrki, Jyri, Jori, Jiri, Yrjänä
24 su	Pääsiäispäivä, Pertti, Albert, Altti
viikko 17	
25 ma	2. Pääsiäispäivä, Markku, Marko, Markus
26 ti	Terttu, Teresa, Tessa
27 ke	Kansallinen veteraanipäivä, Merja
28 to	Ilpo, Tuure, Ilppo

Satu-runo

Piltolassa elää eno, nimi taitaa olla Reino.
Se on yhtä iso kuin isä, vähän laihempi mutta ei välitä siitä.
Äiti sanoo että se on hänen veli.
Aika kummallista, koska mun veli on vielä vauva.
”Hoitotäti”

Karjalaisia pääsiäistapoja PÄÄSIÄISKIIKKU

Pääsiäiskiikku kuului erotamattomana osana pääsiäiseen. Pääsiäiskiikku tehtiin nuorasta pääsiäiseksi tuvan tai vajan orteen, sitten alkoi lasten odottama kiikkuminen.

Kiikun kerrotaan olleen tuvassa pienemmille lapsille ja vajassa suuremmille, jonne yleensä kokoontui myös naapurin lapsia.

Pääsiäisen jälkeen kiikku purettiin. Pirkko Sallinen-Gimpl:n kirjan ”Elävä karjalaisuus” mukaan pääsiäiskiikku oli virpomisen

jälkeen toiseksi eniten maitnuttu karjalainen pääsiäiseen liittyvä tapa.

Kurkijokelaisessa 15.4.1968 löytyy Pääsiäiskiikku-runo, jonka on kirjoittanut T.T.

Pääsiäiskiikku

Oli lapsia sievoinen sakki – ja minulla uusi lakki.
Isä Viipurista toi sen viikolla vasta ihan – ja me juoksimme yli pihan, ohut riite vain helisten soi.

T.T.

”Pääsiäisenä 1927.” Honkamäen tuvassa Hiitolan Marjakoskella pääsiäiskiikussa istuvat vas. Lahja Honkamäki, Kirsti Bragge, Kerttu, Kauko ja Sakari Honkamäki. Oikealla Tuomas Honkamäen vaimo Anna (o.s. Viinanen s. 3.11.1889). Kuvaajana ilmeisesti Juho Honkamäki.

Kurkijoki-Museolle avustus museovirastolta

Museoviraston on jakanut museoiden harkinnanvaraiset valtionavustukset vuodelle 2011.

Kurkijoki-museolle myönnettiin avustusta 2 000 € käytettäväksi kokoelmien luettelointiin ja valokuvien digitointiin. Avustuksen kohteena oleva työ tehdään Varsinais-Suomen maakuntamuseon valvonnassa.

Avustusta jaettiin kaikkiaan 522 000 euroa. Sitä haki 197 museota, joista 139:lle avustus myönnettiin.

Hiitolan Pitäjätseuran kevätkokous Porissa 15.3. Puheenjohtaja myhäili vilkkaalle toiminnalle

Hiitolan Pitäjätseura ry. kevätkokoukseen osallistui 61 seuran jäsentä. Avauspuheessaan seuran pj. Jouko Hämäläinen myhäili tyytyväisenä kerrattessaan toimintavuoden aikana järjestettyjä lukuisia tapahtumia. Kotiseutumatkat saivat runsaasti jälkipolvia mukaan sukujensa synnyinseudulle, myös seuran jäsenmäärä lisääntyi tuntuvasti.

Kokouksen pj. valittiin Kari Kaijo ja pöytäkirjan pitäjäksi Raija Laaksonen. Pöytäkirjan tarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valittiin Terttu Ketola ja Sinikka Rajainmäki.

Toiminta- kertomuksesta poimittua

Toimintakertomuksesta saimme todeta seuralla olleen runsaasti eri tyyppisiä tapahtumia periaatteella jokaiselle jotakin.

Vuoden kohokohta, Hiitola-säätiön kanssa yhdessä järjestetty kaksipäiväinen pitäjäjuhlakokosi lukuisiin eri tapahtumiin n.1000 osallistujaa. Lauantaina Hiitola-säätiön isännöimässä seminaarissa julkistettiin Raija Collanderin kirjoittama kirja Kulttuuria ja Yhteis-henkeä.

Hiitolan Pitäjätseuran naistoimikunta oli koonnut upean kädentaidon näyttelyn jossa saimme ihailla tämän päivän Hiitolaisten / jälkipolvien monipuolisia taitavien käsien aikaansaannoksia, nuorin esittelijä vasta 10-vuotias Oskari Harju taidokkaine lasitöineen. Paikalla olleet sukututkijat Harri Kekki ja Tauno Siitama saivat myös runsaasti kiinnostuneita vieraita toimipisteeseensä.

Sunnuntain ohjelmaan kuului perinteisesti lipun nosto, juhlamessu ja pääjuhla, jossa juhlapuhujana

vetovoimainen valtioneuvos Riitta Uosukainen. Myös Äitienpäiväjuhla järjestettiin vanhoja perinteitä kunnoittaen.

Tarinailtoja vietimme 9 kertaa eri teemojen merkeissä, niihin osallistui yht. 648 henkilöä eli 72 / ilta.

Kotiseutumatkoja järjestettiin 7 kertaa, niiden suosio näyttää vuosi vuodelta lisääntyvän. Viimeaikoina matkoihin ovat osallistuneet runsaslukuisina myös jälkipolvet, se onkin tärkeää nyt suvun vanhemman polven ollessa vielä voimissaan ja mukana kertomassa. Usealla matkalla tutustuimme Konevitsan luostariin samoin teimme opastettuja kierroksia Viipurissa. Myös muita matkoja kuten kesäretki, kirkkopyhäretki ja hiihtomatka Äkäslompoloon kuuluu seuran vuotuisen rutiiniin.

Onki- ja pilkkikilpailut saivat myös lajin harrastajat

runsaslukuisesti liikkeelle. Lisäjännitystä kilpaan antaa Hiitolan ja Kurkijoen välinen ”maaottelu” parhaista pilkkijöistä ja onkijoista. Pilkkimisessä Kurkijoki voitti ja sai kiertopalkinnon haltuunsa, onkikilpailusta jäi pokaali Hiitolaisten haltuun.

Nuorille ja lapsille järjestetty ”Ovat Juureni Karjalassa” ulkoilutapahtumaan osallistuttiin myös runsaslukuisesti jopa kolmen polven voimalla aina vauvasta vaariin.

Seuran jäsenet koostuvat yli 80 eri kunnan alueella ympäri Suomea asuvista henkilöistä. Toimintavuoden päättyessä oli seuran jäsenmäärä 444 henkilöä. Seuraan liittyi 68 uutta jäsentä, poistuman ollessa 13 henkilöä.

Jäsenten keski-ikä on 61v. Vanhin jäsen 94v. ja nuorin 5kk.

Lauluryhmä Evakot esiintyi monissa erilaisissa tapahtumissa mm. pitäjäjuhlakokouksissa, äitienpäiväjuhlissa, sukuseurojen juhlissa, säätiön kahvikonsertit sotainvalidiin palvelutalolla ja Liinaharjan vanhainkodissa. Lauloimme ja laulatimme porukoita myös monissa eri tilaisuuksissa.

Tuotemyynti oli myös vilkasta, hoidimme seuran omien myyntituotteiden lisäksi myös Hiitola-säätiön tuotemyynnin. Seura teetti myyntiartikkeliksi v.2011 seinäkalenterin jossa kuviina entistä Hiitolaa. Kalenteri nousikin todelliseksi menestysartikkeliksi.

Monessa muussakin on seura ja sen jäsenet olleet vuoden aikana mukana. Osallistuimme mm. Karjalaisiin kesäjuhliin Helsin-

”Ovat Juureni Karjalassa”-talvitapahtumaan osallistuttiin monista perheistä 3-polven voimin. Kuvassa Tuula Merta, Kirsi Weckman ja mummon pikkuväki.

gissä, tietysti edustettuna myös lippukulkueessa.

Seuramme sai vastaanottaa myös tunnustusta vuoden 2009 vilkkaasta toiminnasta. Karjalan Liiton toimintakilpailussa Pitäjätseurojen sarjassa oli sijoituksemme toinen. Satakunnan Piirin 27 seurasta sijoituimme ensimmäiselle sijalle.

Raha assiit..

Seuran talous on mukavasti kunnossa, se ilmeni Milja Peltomaan esittelemistä tileistä ja tilinpäätöksestä, joka oli hänen 15-vuotta kestäneen rahastonhoitajan kauden viimeinen.

Toki vielä tulevan toimintavuoden aikana on Milja luvannut opastaa uuden rahastonhoitajan ”talon tavoille” Lämpimät kiitokset Miljalle tarkasta taloudenpidosta.

Seuratoiminnassahan päätavoite ei ole tilien kartuttaminen isoilla voitoilla vaan mahdollisuuksien mukaan tulon käyttäminen jäsenistön hyväksi tarjoamalla heille monia seuran sponso-

roimia tapahtumia.

Näillä metodeilla toimissa on tilinpäätöksen lopputulos vuosittain melko maltillinen, eli

”rahkaa tul, rahkaa män, mut’ kyl’ sitä vähä jäiki”

Sota soimaan. Kevätkokouksen jälkeen ilta jatkui lauluiltaan jolloin Evakot laulattivat ja kertoivat sotaajan laulujen historiaa.

Uusi toimintavuosi on alkanut tutun vilkkaissa tunnelmissa ja jo tänä vuonnakin on keritty käymään hiihtomatalla Ylläksellä, järjestetty tarinailtoja, pilkkikilpailut, nuorten ja lasten talvitapahtuma, sekä suuren suosion saanut Hiitola-sukka neuletapahtuma. Tapahtumiimme on osallistunut jo yli 400 henkilöä, uusia jäseniäkin on liittynyt 11.

Jos olet kiinnostunut Hiitolan Pitäjätseura ry. asioista saat lisätietoa www.hiitola.fi sivuilta

Raija Laaksonen
siht. puh. 040 5387401
/ raija.laaksonen@dnainternet.net

Kaikkiin kesän seitsemään kotiseutumatkaan osallistui runsaasti myös nuorempaa polvea. Kuvassa Ari Vihavainen tunnelmoi lauluillaan Tarkiaisen Sylltykalliolla. Tarkkaavaiset kuulijat Pia Ketola ja Tapio Mäkipää.

Näkökulmia

Vaikuttamisesta

Vaalien lähestyessä meitä muistutetaan usein, miten tärkeää äänioikeuden käyttäminen on. Olisikin häpeä väheksyä oikeutta, jonka edelliset sukupolvet ovat meille vaivalla hankkineet. Haluamme elää vapaassa ja tasa-arvoon perustavassa maassa. Miksi emme siis käyttäisi vaikuttamisen kanavaa, joka meille kaikille äänestysikäisille on tarjolla? Vaiva ei ole suuren suuri, mutta merkitys sitäkin suurempi.

Toki meillä on monia muitakin keinoja vaikuttaa ainakin oman ja lähimmäistemme elämän kulkuun. Puhekykymme on eläinkun-

nassa ainutlaatuinen lahjamme. Voimme sanoa mielipiteemme yhteisistä asioista, silloin kun katsomme sen tarpeelliseksi. Vapaus mielipiteen ilmaisuun on lahja, jota ei ole kaikilla kansoilla. Lähihistoriastakin saamme kuulla lähes päivittäin tarinoita maista, joissa täytyi puhua kuiskaten mieltä askarruttavista asioista. Vakuoju kun saattoi asua sen kaikkein läheisimmänkin ystävän nahkoissa.

Sen olemme jo (toivottavasti) oppineet, että vapaaseen vaikuttamiseen sisältyy aina myös vastuu. Jo esivanhempamme ilmaisivat sananlaskuissaan tuon

totuuden: Sanoista miestä, sarvesta härkää. Sen edestä löytyä, minkä taaksensa jättää. Niin metsä vastaa kuin sinne huutaa.

Olemme huomanneet senkin, että ystävällisellä puhutavalla pääsee pitämälle kuin riehumaan ja käsin puhumalla. Olen kuullut tarinoita perheenmännistä, jotka ovat taitavasti junailleet omat toiveensa niin, että perheen pää luuli hyvän idean lopulta itse keksineensä. Se oli sitä aikaa, kun tarvittiin isännän lopullinen siunaus suunnitelman edistymiseksi. (Niinhän se on varmaan perheissä vieläkin.) Näin asiat etenevät sovinnoissa, ja kehitys nytkähtää taas askeleen eteenpäin.

Hyvät hymyt ja ystävälliset sanat ja ilmeet ovat yhä vielä erinomaisia vaikuttamisen kanavia. Vahinko vain, että me usein arkielämässä unohdamme nä-

mä kaikkein lähinnä meitä olevat vaikuttamisen mahdollisuudet. Ovatko mukana nyrpeys ja mököttäminen ja paasaaminen helpompia ratkaisuja, jos haluamme edetä toiveittemme mukaisesti? Itsellemme tienaamme niillä keinoin vatsahaavaa ja verenpainetta. Asiat sen sijaan junnaavat paikallaan tai pahenevat.

Huhtikuussa on Suomessa jälleen kaksisataa uutta kansan valitsemää edustajaa Arkadianmäelle astumassa. Emme halua sinne mitään huithapeleita, vaan vakaavan harkintaan ja työskentelyyn kykeneviä luotettavia kansalaisia. Päätettävät asiat ovat tärkeitä ja vaikeita, ja siksi edellytämme edustajiltamme vastuuntuntoa ja harkintakykyä. Siispä haluamme vaikuttaa.

Lyyli Nevanperä

160 Kurkijokelainen VUOTTA SITTEN...

Kurkijokelainen 2 –1951,
lauantaina huhtikuun 7. päivänä

Rättiukko

Meille penskoille oli ihmetapausta kun rättiukko, taikka pottiukko kuten toiset sanovat tuli taloon. Kaikki me kärkevään mitä siellä kuormassa oli. Ja olihan siellä, lihapottia, kukkopilliä, punasia rinkiä, siirappikakkuja, joita sanottiin orehtiloiksi. Mutta niitä ei saanut jos ei ollut räsyjä. Ei muuta kun rättiä etsimään, että olis saanut edes sen verran vaihdettua, että olisi saanut jonkun orehin. Ja rättiukko huuteli tähän tapaan:

No emännät
yhtee mytty
syssäkkii
kyntörättii
tilkkusii
talkkusii
pajia alasii.
Niis saatte
nippii
nappii
kohkuppii
pottii
vattii
lusikat rautasii
savisii lautasii
kiss piirait
a mitä muuta tarvita.

Sulo emäntä

Vanhoja kuvia arkistosta

Vanhat kuvat kertovat jälkipolville paljon, mutta vain siinä tapauksessa, että kuvan henkilöt ja tapahtumat on nimetty. Näissäkin kuvissa on tapahtumia ja henkilöitä, jotka eivät ole tiedossa. Kertokaa, kirjoittakaa toimitukselle, jos tiedätte.

Mikä Martta-kokous on tässä koolla ja missä?

"Ester ja Matti Sonn'en häät" on kirjoitettu kuvan taakse. Oikealta ensimmäinen on Oskari Lipiäinen, sitten Juho Toiviainen ja neljäs on Pekka Kiski. Keitä muita kuvassa on? Sonn'e nimi on muutettu myöhemmin Kaaprolaksi. Kuva Pekka Kiskin kokoelmasta.

Kaksi nuorta miestä. Kuvan taakse on kirjoitettu Kyytinen ja Valkeapää. Onko vas. puoleinen maisteri Pekka Kyytinen, valokuvaaja? Kuka on Valkeapää? Kuva Pekka Kiskin kokoelmasta.

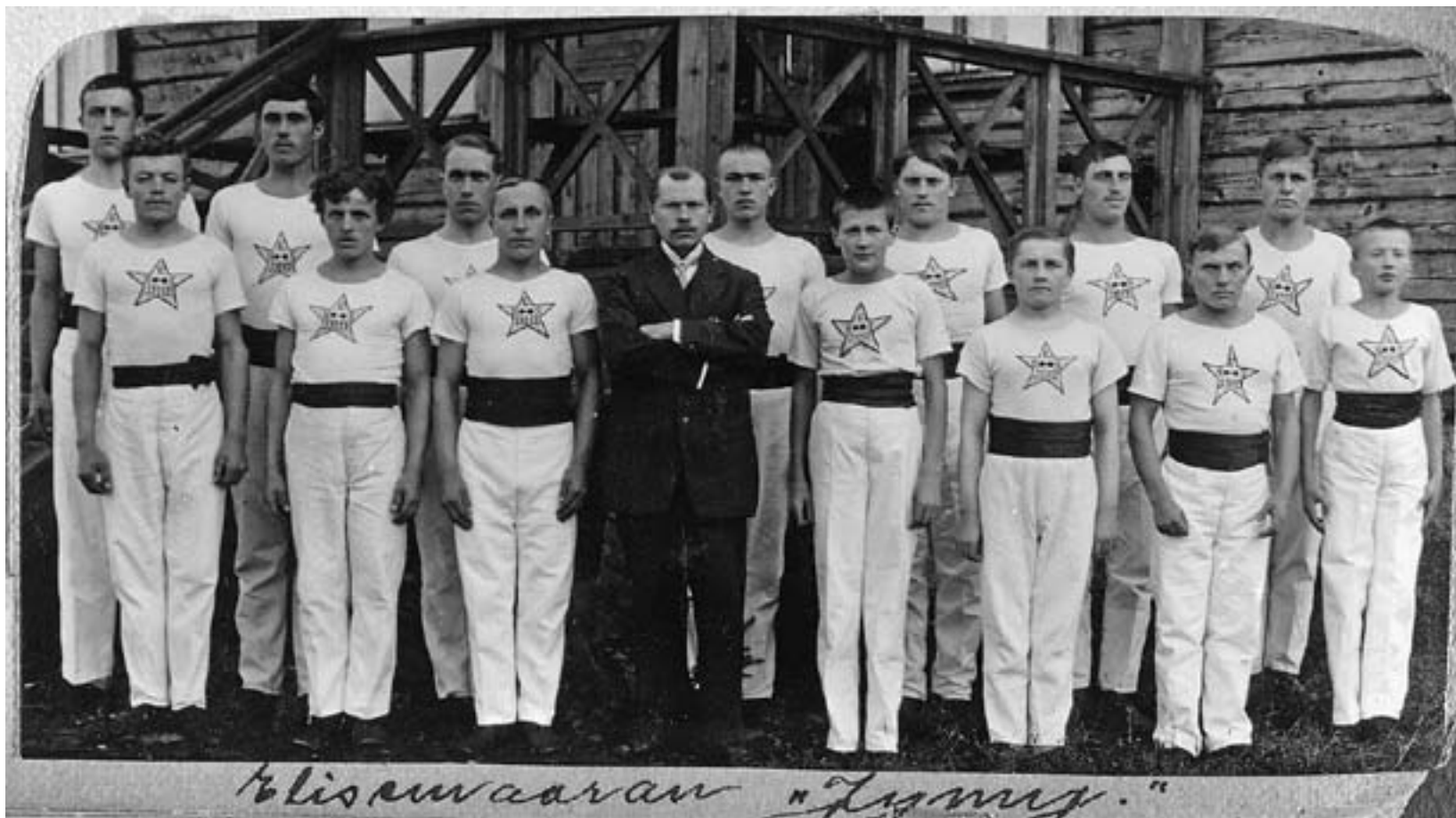
Mikä on tämä miehinen kokous?

Kaksi nuorta miestä pysyneen. Kuvassa ei ole mitään tietoja. Tunteeko kukaan heitä?

Sylvi Ojala soitti ja kertoi, että hänellä on samanlainen kuva. Kuva löytyi hänen enonsa Heikki Eronen valokuva-albumista, jonka Sylvi Ojala sai enonsa jäämistöstä. Sylvi Ojala arvelikin sisarensa kanssa, että oikean puoleinen mies on Heikki Eronen. Heikki Eronen syntyi 23.11.1894 Elisenvaarassa ja kuoli 6.6.1983 Kouvolassa. Elämäntyönsä hän teki rautatie-läisenä ja jäi eläkkeelle ylikonduktöörinä.

Elisenvaaran Jymyn kuva on Karia Rahialan kokoelmasta. Vuosilukua ei ole, mutta se on todennäköisesti 1900-luvun alkupuolelta. Tunnetteko kuvassa olevia henkilöitä.

Rautatieläisten historiaa

Asemamies (s. 1888)

Vahtituvalla ja asemamiehenä Loimaalla vv. 1889–1908

Isäni oli ratavartija Turun-Toijalan rataosalla. Hän oli syntynyt 24. 6. 1853 Pirttikylän pitäjässä. Isäni tuli Turun-Toijalan rautatien rakennukselle kirvesmieheksi ja ratavartijaksi v. 1889 Loimaan ratamestarin osalle. Rataosuus oli 4 kilometriä. Tämä osuus piti kävellen tarkastaa joka päivä. Vielä piti huoltaa radan kunnossa pysymisestä.

Alkuaikana piti ennen junan tuloa talven aikana puhdistaa lumi kiskoilta käsiauralla. Verrattain myöhäisessä vaiheessa tuli käytäntöön keveä rullavauvu. Se oli omalla kustannuksella hankittava. Tämä kulki sauvojen avulla melko helposti. Tällä rullavauvulla oli mukava koota heinät radan varresta suojiin. Myös muun tavarankuljetuksessa

se oli hyvään tarpeeseen.

Ratamestarilla oli käytössä jo silloin resiina. Varsinaisen radantarkastuksen ohella piti isäni käydä asemalla lumi- ym. töissä. Piti huoltaa ratapihan alueella olevat laitteet, että ne olivat kunnossa.

Lapsuuteni koti oli ratavartijan asunto, huone ja keittiö noin 30 m². Ruokatalous ja valmistus oli yksin-

kertaista. Esimerkiksi leipä leivottiin kaikki kotona. Ruisleipä leivottiin riikki-kuivista jyvistä karkeaksi jauhetuista jauhoista. Ruisleipää syötiin paljon. Ainoastaan pyhäksi ja juhlapäiviksi leivottiin kotivehnästä kakkua eli hiivaleipää. Peruna näytteli suurta osaa ruokataloudessa. Pyhä- ja juhlaruokaan kuului lanttu- ja perunalaatikoita.

Elisenvaaran aseman ratapiha näytti kesällä 2010 tällaiselta. Kuva: Raimo Nenonen

Loppukesän ja syksyn ruokaan tuli lisää porkkanaa ja kaali. Samoin sieniä syötiin usein. Marjat oli ai-

noana herkkuna läpi vuoden käytössä. Puolukkavarasto piti olla suuri. Myös muita marjoja varattiin kellarin

Sukututkijoiden kynästä

Rautatieläiset Hiitolan ja Kurkijoen näkökulmasta

Sukututkimuspiiri ajeli 17.3.2011 mielikuvissaan taas pitkin Kurkijoen ja Hiitolan läpäisevää rataa ja jutusteli rautatieläisistä. Kukaan ei ollut aidosti ”jarrumiehenä”, mutta muutamista suvuista löytyi jäseniä ratavahdeista asemapäälliköihin. Eikä se jarrumiehenkään osa mikään huono aikoinaan ollut, ei ainakaan Reino Helismaan laulussa ”Muhoksen Mimmi”, jossa korttipelin toki kyllä aina hävisi köyhä jarrumies, mutta voitti lopulta Mimmin itsensä hitsari-Heikin, rappari-Ranssun, muurari-Martsun ja insinööri-Immun edestä.

Pantiin merkille, että rautatieläiset, varsinkin asemapäälliköt olivat varsin liikkuvia virkamiehiä. Eivät he huvikseen ajelleet, vaan heitä joko kierrätettiin usein asemalta toiselle rautatiehallinnon toimesta tai sitten kyseessä oli omaehtoinen hakeutuminen virkauralla

ns. parempaan paikkaan. Asemillahan oli määrätty tarkka luokitus suuruuden, liikenteen määrän yms. perusteella. SUTU-piirin vetäjä seurailikin laajasta sukutietokannastaan asemapäälliköiden liikkeitä heidän lastensa syntymäaikojen ja -paikkojen perusteella.

Löytyi niitä liikkuvia asemamiehistäkin. Eräs nuori suutarinpoika muutti ensin v. 1901 Raholasta Sortavalaan asemamieheksi, sieltä edelleen asemamieheksi Jaakkiman asemalle, josta tuli sitten Alholle asemamieheksi. Päätti sitten kuitenkin vaihtaa ammattia, pääsi karjalouskouluun, lähti karjanhoito-oppilaana Pälkäneelle ja palasi sieltä karjanhoitajaksi pätevytyneenä Kurkijoelle v. 1910.

Rautatieläisten virkamieheissä ja niiden arvo- luokituksessa tuntuu olleen varsin tarkka hierarkkinen järjestys. Se lieene vaikuttanut myös siihen, että rauta-

tieläisten muuttoa asemilta toisille oli verraten runsaasti. Monien pikkupoikien haaveammatti oli aikoinaan veturinkuljettaja, siinä kun sai liikkua niin paljon ja nähdä maata sen eri kolkilla. Kaikkien ei kuitenkaan tarvinnut muuttaa työnsä vuoksi asuinpaikasta toiseen, koska myös järjestelyveturin kuljettajia tarvittiin ajelemaan ratapihan päästä toiseen ja takaisin, ainakin Elisenvaaran suurella rautatieasemalla.

”Kummastusta herätti tieto, että asemapäälliköiden puoliset eivät yleensä saaneet olla ansiotyössä...”

Kummastusta herätti tieto, että asemapäälliköiden puoliset eivät yleensä saaneet olla ansiotyössä, ei ainakaan vielä 1910- ja 1920-luvuilla. Toki on ymmärrettävää, että asemapäällikön piti vähän väliä

Alhon rautatieläisiä asemamiehen asunnon edustalla. Toinen vasemmalta Uuno Nykänen, oikeassa laidassa asemamies Tauno Häkli. Valok. Viljam Kilpiö. Tunteeko joku keskellä olevat miehet? Vast. Lauri Pölkki 0400-514 545.

oleilla asemalaiturilla junia vastaanottamassa ja lähettämässä ja ylipäätään huolehtimassa, että elettiin ja edettiin ”kelloaikataulussa”. Kun asemapäälliköille oli varattu asunto asemarakennuksissa, ilmeisesti edellytettiin, että puoliso johti asemarakennuksen huolto- ja siivoustöitä. Olipa eräällä asemalla hyväksytty se, että rouva sai toimia asemalla sijainneen postin hoitajana.

Huomattiin myös se, että kurkijokelaisia ei juuri ollut Kurkijoen asemilla rautatieläisinä. Esimerkiksi Alholta lähti aseman tulon innoittamana alun toistakymmentä nuorta miestä rautateille töihin, mutta Alhon asemalle heistä sijoitui vain pari lyhyeksi aikaa. Topparoikissa oli kylläkin työskennellyt useampia, mutta niitä ei ammatteina ollut kirjattu ainakaan pappien laatimiin tilastoihin. Useimmat saattoivatkin olla radankorjausporukoissa muun varsinaisen päätyönsä (talollinen) ohessa.

Käsitlemättä jäi, kuinka paljon junantuomien rautatieläisten ja paikkakuntalaisten välillä solmittiin

avioliittoja. Asemahenkilökuntaa oli Elisenvaarassa enimmillään yli 200. Sieltä oli muistikuva, että rautatieläisten lapset usein jäivät omiin kaveripiireihinsä ja ”kanta-asukkaiden” lapset omiinsa. Varmaan tähän vaikutti sekin, että rautatieläiset asuivat usein yhteisönä omissa taloissaan ja että monet eivät asemapaikallaan kauaa olleet. Varmaan oli poikkeuksiaakin.

”Rautatie, junat ja niiden aikataulut toivat maalaispitäjien kylissä usein leppoisasti ajan suhteen eläneille ihmisille minuuttivaatimukset.

Vaikka kello on jo vanha ajan mittari, korostui Kurkijoen ja Hiitolan vaiheellakin sen eräänlainen orjuuttava vaikutus, kun junaliikenne vuonna 1893 käynnistyi. Rautatie, junat ja niiden aikataulut toivat maalaispitäjien kylissä usein leppoisasti ajan suhteen eläneille ihmisille minuuttivaatimukset. Junien tulo ja lähtö ratkaisi monia niiden vaikutuspiirissä eläneiden asioita. Matkustaminen, postin

tulo, tavaroiden toimitus ja rahtaukset, junalla tulleiden asia- ja toimitusmiesten tulo- ja lähtöajat sekä useat muutkin sääntilliset toiminnot kahlitsivat 1800-luvun loppupuolelta lähtien ihmisiä aikaisempaa tarkempaan kellon mukaan elämiseen.

Eräs professoriryhmä oli arvioinut, että 1100-luvulla keksitty mekaaninen kello oli viime vuosituhannen tärkein keksintö. Pitkään kului niin, ettei tuo keksintö juurikaan merkinnyt suurien arjen elämässä. Eräillä väestöryhmillä se oli pikemminkin ylellisyys- kuin käyttöesine. Merenkulkuun ja navigointiin kello oli kuitenkin jo tuonut tarkkuutta ja luotettavuutta. Rautatiet sitten lopulta yhdistivät ja ajastivat rataverkollaan ja aikatauluillaan meriliikenteen ohella ensi kertaa koko maailman. Siihen verkkoon ja ”oravanpyörään” myös Hiitolan ja Kurkijoen pitäjät, asemat, kylät ja väestö joutuivat rautatien tulon myötä 1800-luvun lopulta alkaen. Sitähän voi sanoa vaikka globalisaation aluksi.

Klaus Kilpi, Ahti Kurri ja Lauri Pölkki

Tyypillinen 1920-30-luvun juna matkalla Alholta Hiitolaan Kankaanlammen kohdalla.

Karjalassa ja Loimaalla

edellytti, että kotitekoinen kalja eli sahti kuului pienimmänkin mökin talouteen. Tämä sahdin teko oli tarkkaa hommaa, jos mieli saada siitä sellaista, että se säilyi hyvänä vaikka pari viikkoa.

Maidon saanti suuren lapsiperheen tarpeeksi kysyi tärkeän osan ja huolen. Ostomaito ei tullut kysymykseenkään. Ainoastaan oma in lehmäin pito sen ratkaisi. Kotonani oli aina kaksi hyvälypsyistä lehmää. Lehmille saatiin radan varresta hyvää heinää. Isäni rataisuus sijaitsi hyvän savimultavyöhykkeen alueella. Siksi siinä tuli melkein aina hyvä heinäsaato. Laidunmaa saatiin vuokrata läheiseltä luonnon- niittyalueelta.

Vuokra oli viikko heinänte-
kopäiviä niityn omistajalle.

Maidon käsittelyssä oli kesäaikana vaikeuksia. Maidon jäähdytys koettiin kaivosta otetun kylmän veden avulla ratkaista. Kerman kokoaminen seuraavana päivänä oli tärkeä toimenpide, koska voi piti tästä saada ensi tarpeeksi. Kun joskus oli lehmät hyvässä lypsy-kunnossa, niin tiukan paikan tullen piti kilo tai kaksikin myydä (à 2 markkaa kilo).

Oli koetettava myös pitää sikoja. Kesällä sai porsaille halvalla kuorittua maitoa lähellä olevalta kylältä. Kotona oli aina kaksi possua kasvamassa. Toinen teurastettiin jouluksi ja toinen keväällä. Muutamia kanoja oli joskus. Ne ei oikein tahtoneet menestyä. Niillä kun ei ollut erikoista pitopaikkaa, niin niillä oli vihollisia. Haukat ja ketut niitä vainosi ja hävitti.

Joskus oli lampaita pari kappaletta. Sekään ei laitumen puutteen takia kannattanut. Suurempaa maanviljelystä ei ollut. Oli asunnon ympärillä kasvi- ja perunamaata. Radan varressa oli varsinainen perunan viljelystä varten raivattu sarka. Perunan viljelystä häittäsi useina kesinä halla. Rautatien puolesta oli hyvä navetta vaikka kolmelle lehmälle. Alkuaikoina oli rautatien puolesta vapaat polttopuut.

Joka kesä kansakoulun III ja IV luokalla ollessani piti koulusta päästyä mennä ns. ruohontappajaroikkaan. Tämä työ oli ratapäällystys puhdistamista ja tasaamista. Se homma kesti korkeintaan kuukauden.

Höyryveturikauden muistomeriksi Loimaalla on säilytetty v. 1920 valmistunut rautatien vesitorni vesiviskureineen.

talven varaksi. Lapsena usein tehtiin pöperöä. Raakaa puolukkaa ja ruisjauhoja sekoitettiin sopivan vah-

vuikeksi puuroksi ja lisättiin vähän sokerijauhoja. niin tuli terveellinen sekoitus.

Vanha perinteellinen tapa

Loimaan koristeelliselta v. 1876 käyttöön otetulta asemalta lipunosto onnistuu vain auto-maatista. Palvelut ovat loppuneet ja alustavien tietojen mukaan asemarakennus tulee myyntiin tämän tai ensi vuoden aikana.

Palkka oli 1 mk 20 penniä päivässä.

Koulusta päästyä alkoivat sitten oikeat miehen työt. Ensin keväällä oli urakkatyöt, pöllin muutot ja muut. Sitten mentiin topparoikkaan. Se työ suoritettiin päiväpalkalla 2 markkaa 20 penniä päivä. Työ alkoi kello kuusi aamulla ja loppui kello 6 illalla. Kaksi tunnin

ruoka-aikaa oli siihen luettu. Myöhemmin työaika lyheni 1 tunnilla. Nämä rata-työt loppui usein jo elokuun alussa.

Loppukesä käytettiin ravustukseen. Se oli helppoa ja hupaisaa sen ikäisille pojille. Hyvät yöt antoivat 200–300 rapua. Niistä

Jatkuu sivulla 8

Juttua VR:ltä

Tässä on jutustelua nyt jo pois käytöstä jääneistä varusteista junaliikenteessä.

Melkein yhtä tärkeä lämmityksen kanssa oli valaistus. Aikoinaan lienee ollut valaisimina öljylamput, mutta minun aikani niitä enää käytettiin junien loppuopastinyhdyissä. Myös vaihdelyhdyissä paloi paljon valopetrolia. Sotien jälkeen oli kaasuvalaistus enimmäkseen käytössä vaunujen valaistuksena. Vaunujen alla sijaitsivat kaasusäiliöt ja sieltä tulivat johdot valaisimiin.

Niin sanotuilla varusteluasemilla oli kaasuvau-
nut, jotka kaasun loputtua lähetettiin Helsinkiin VR:n kaasulaitokselle täytettäväksi. Nämä vaunut olivat erikoisen näköisiä, sillä niissä oli kolme isoa säiliötä, joista kaksi oli alempana ja yksi keskellä niiden päällä. Tarpeen vaatiessa päivystäjä vei vaunut "kaasutettaviksi", mutta varsinaisen täytön

suoritti vaunumies.

Mutta aina ei kaasua suinkaan ollut ainakaan silloin, kun vaunu oli itse täytettävänä. Kun olin junatoimistossa aamuyöllä yksinani töissä, tuli Pekka Eskelinen tuohtuneena sisälle ja alkoi huutaa: "Junassa ei ole kaasua!" Vastasin: "Kaasuvaunu on Helsingissä." Miekkonen tempaisi käteensä opastinlippukepin ja uhkasi sillä lyödä minua. Kaasun puute oli hänen mielestään minun vikani. Tämä Eskelinen oli iso ukon karju ja siltä voi odottaa aivan mitä vaan. Katselin jo jotakin asetta puolustaakseni itseäni, mutta sitten ukko rauhoittui.

Ei tietenkään pimeys ollut junassa mukavaa, mutta se oli sellaista siihen aikaan. Kaasuvälilamput sijaitsivat vaunujen katoissa. Kun valoa alettiin tarvitsemaan, kuului junamiehen tehtäviin niiden sytyttäminen. Vaunujen päädyissä portai-

Vaunun oven päällä oli lasilla peitetty laatikko, joka sisälsi kirveen, sorkkaraudan, soihdun ja tulitikkurAsian, ainakin nämä.

den vieressä oli kaasuventtiili. Se avattiin erikoisella avaimella, jolloin kaasua alkoi virtaamaan lampujen "sukkiin". Nyt oli jälleen junamiehen osoitettava nopeuttaan jos ei muille, niin ainakin itselleen mielihyviksi. Ennen venttiilin avasta oli avattava lampujen lasiset kuvut. Sitten nopea eteneminen lampulta toiselle palava tikku kädessä. Se oli saavutus, jos sai yhdellä tikulla sytytettyä kaikki lamput ja samalla suljettua myös kuvut. Yleensä se onnistui, mutta tikkuja oli talon puolesta tarpeeksi.

Sitten jo vähän ennen Talvisotaa tuli uutuus va-

laistuksessa, se oli keskusjuna-
valaistus ja se toimi sähköllä. Veturissa oli höyryllä toimiva generaattori, joka kehitti sähkövirran. Siitä se oli johtoja pitkin johdettu vaunuihin. Kun tällaista veturia lähestyi, niin jo matkan päähän kuului generaattorin sihinä ja sellaisesta puolen metrin pituisesta putkesta tuprusi poistohöyry. Matkaselässäkin oli vain yksi sähköistetty runko, joka liikkoi Suojärvelle. Minulla on sellainen mielikuva, että laitteissa taisi esiintyä vikoja kohtalaisen runsaasti. Sitten uudempiin vaunuihin oli jo rakennettu omat generaattorit, jotka saivat

Tietoa muisteluksen kirjoittajasta

Ruskealassa syntynyt Taisto Kovanen jatkoi isänsä viitoittamaa tietä VR:n palveluksessa toimien asemamies-tarina Joensuussa eläkkeelle siirtymiseensä asti. Hänen edesmennyt vaimonsa Maaningalla syntynyt Anna-Leena os. Korhonen toimi myös VR:llä rautatiekirjurina. (Joku koiranleuka oli kirjoittanut vaunun käymälän kieltokyltin viereen: Hätä ei lue lakia!)

Eino Vepsä

käyttövoimansa akselin pyörimisliikkeestä. Niissä en muista olleen erikoisen suuria huolia.

Leo Rätty kertoi aikoinaan, että Talvisodan aikana oli pommin sirpale osunut kaasuvaunun säiliöön ja siitä oli suihkunnut ulos palavaa kaasua, ei kuitenkaan räjähtänyt.

Ennen oli myös matkustajavaunuissa "sylkykupit" ja niissä oli pohjalla vettä. Seinässä oli emalikelppi, jossa luki "Elä sylje lattialle!" ja toisessa "Spotta ej på golvet!". Nämä olivat varmaankin jäännöstä ajalta, jolloin maassamme oli paljon tuberkuloosia ja yleensä

syljeskeltiin. Nyt sellainen posliininen sylkykupi olisi jo keräilyharvinaisuus. Antiikkia, antiikkia ohjelman alussa näkyi sellainen kuppi. Käymälän seinällä oli myös emalikelppi, jossa luki: "Klōsetten icce begagnas under den tid när tåget står på stationerna". Tuliko monta virhettä?

Vaunun oven päällä oli lasilla peitetty laatikko, joka sisälsi kirveen, sorkkaraudan, soihdun ja tulitikkurAsian, ainakin nämä. Ne olivat onnettomuuden varalta.

Taisto Kovanen

Sanomalehti

LUKIJAMATKAT 2011

I Konevitsan luostari-Kurkijoki ke-su 18.-22.5.

Alustava matkaohjelma:

keskiviikko: Loimaa-Helsinki-Rajahovi- Käkisalmi, yöpyminen Pyhäjärvellä

torstai: Pyhäjärvi-Konevitsan luostari- Kurkijoki

perjantai: kiertoaajelu Kurkijoella

lauantai: kotiseutumatkoiden päivä

sunnuntai: Kurkijoki-Sortavala-Värtsilä-Helsinki-Loimaa

Majoitus: 1. yö Pyhäjärvellä Musakan hotellissa, loput Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa" 2-4 hengen huoneissa ja kotimajoituksessa

Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan / päivä, paitsi sunnuntaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut Käkisalmissa, Konevitsassa ja Sortavalassa

Hinta:

400 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut
+ lisäksi ryhmäviisumi 61 €.

II Valamon luostari-Kurkijoki ke-su 8.-12.6.

Alustava matkaohjelma:

keskiviikko: Loimaa-Helsinki-Värtsilä-Sortavala, yöpyminen Valamossa

torstai: Valamon luostari- Kurkijoki

perjantai: kiertoaajelu Kurkijoella

lauantai: kotiseutumatkoiden päivä

sunnuntai: Kurkijoki-Viipuri

Ohjelma voi muuttua niin, että ensin mennään Kurkijoelle ja Valamon matka lauantaina –sunnuntaina.

Majoitus: 1 yö Valamossa, loput Vätikässä mökeissä ja kotimajoituksessa

Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan / päivä, paitsi sunnuntaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut Valamossa ja Sortavalassa

Hinta:

450 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut
+ lisäksi ryhmäviisumi 61 €.

III Viipuri pe-su 8.-10.7.

Alustava matkaohjelma:

perjantai: Loimaa-Helsinki-Rajahovi-Viipuri, illallinen hotellissa

lauantai: opastettu kiertoaajelu Viipurissa ja ostoskiertokierros, illallinen

Pyöreässä Tornissa

sunnuntai: opastettu kierros Viipurin linnassa ja käynti Sorvalin

hautausmaalla, Viipuri-Rajahovi-Helsinki-Loimaa

Majoitus: hotellissa Viipurissa

Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan / päivä, paitsi sunnuntaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut

Hinta:

240 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut

+ lisäksi ryhmäviisumi 60 €.

IV Kurkijoki to-su 25.-28.8.

Alustava matkaohjelma:

torstai: Loimaa-Helsinki-Rajahovi- Käkisalmi-Kurkijoki

perjantai: kiertoaajelu Kurkijoella

lauantai: kotiseutumatkoiden päivä

sunnuntai: Kurkijoki-Sortavala-Värtsilä-Helsinki-Loimaa

Majoitus: Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa

2-4 hengen huoneissa ja kotimajoituksessa

Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan / päivä, paitsi sunnuntaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut

Käkisalmissa ja Sortavalassa

Hinta:

300 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut

+ lisäksi ryhmäviisumi 60 €.

Hinnat saattavat muuttua ruplan kurssista tai Venäjän viisumipäätöksistä johtuen.

Viisuminhankintaa varten pitää täyttää viisuminanomuskaavake ja liittää mukaan 1 kpl passikuvia sekä kopio voimassaolevan passin kuvasivusta.

Passin tulee olla voimassa vähintään 6 kk matkan jälkeen.

Viisumianomuskaavakkeen voi tilata toimituksesta puhelimitse tai poimia mm. Neva Toursin sivuilta: www.turunnevatours.fi

Vastuullinen
matkanjärjestäjä

**Turun
NEVA TOURS OY**

Jatkoa sivulta 7

maksettiin silloin 15 penniä kappale. Myöhemmin alkoi lintujen ampuminen. Niistä sai Turun hotelleissa 1 mk 50 penniä kappale.

Lapsuuden kotini hajosi äkkiä. Isäni sai aivohalvauksen ja siihen kuoli. Olin silloin vanhin kuudesta lapsesta. Piti ottaa vastuu äidin kanssa elämän eteenpäin viemisestä. Taloudellisesti oli sentään suuri apu, kun isällä oli 3000 markan henkivakuutus. Sillä rahalla saatiin uusi kotimökki ja päästiin elämisen alkuun. Tästä alkoi tavallaan uusi jakso elämässäni.

Varsinainen rautatien palvelukseni alkoi, kun pääsin harjoittelijaksi Loimaan asemalle v. 1907. Tehtäviin kuului ohjesäännön määräämät asemamiehen tehtävät. Kursseilla opettaja kysyi mitä kuului asemamiehen tehtäviin ja eräs oppilaista sanoi, että helpompi on sanoa mitä sen ei tarvitse tehdä.

Asemamiehen varsinaiisiin tehtäviin kuului menevän tavarain vastaanotto ja kuormaus ja tulevain tavarain osittainen purkaminen ja ulosotto. Purettavat tavarat purettiin vaunusta matkustajalaiturille. Tämä purkaminen ja kuormaus oli aika raskasta ja hankalaa hommaa. Sateella esimerkiksi olivat tavarat vaarassa kastua ja särkymisen vaaraakin oli iso. Tavarain käsittelyn teki vaikeaksi se, että laiturilla oli noin 70–80 senttiä alempana vaunun lattiaa.

Esimerkiksi Loimaan asemalla, jossa alkuvuoteni jouduin työskentelemään, Oy Ferrarian solmukettinkitehdas lähetti ympäri Suomea kettinkisiä. Kettinkilaatikon paino oli 180 kg. Näitä kettinkilähettyksiä oli aika paljon, sillä tämä kettinkitehdas oli silloin Suomen ainoa senlaatuinen tehdas.

Samoin Helsinkiin lähetettävät lihashäkit oli aika painavat, noin 250 kg häkki. Ensi aikoina tuntui,

ettei 17-vuoden ikäisen nuorukaisen selkää eikä kädet sitä kestä. Melko pian siihen tottui ja työ kävi melko hyvin, joskin iltapäivällä tuntui väsyttävän.

Myöhemmin, kun suoritin alkututkinnot, pääsin vaihdemieheksi ja pumppukonetta hoitamaan. Vaihdemiehen homma oli jo aika vastuunalainen homma sen ajan näköpiiristä katsoen. Oli sellainen määräys, että junan tullessa asemalle tulovaihde piti olla miehitetty.

Loimaan seutu oli jo siihen aikaan jonkinlainen isompi asutuskeskus. Nuorison ja muunkin väen asemalle kokoontuminen junan tultua oli vanha tapaa. Tämä junalla käynti oli jonkinlainen hengitysreikä suureen maailmaan. Helsingin junan saavuttua sai esimerkiksi ostaa saman päivän lehdet joko postivaunusta tai sanomalehtimyyjältä.

Rautatielaitoksen kehitys oli tavattoman hidasta, ensimmäisen maailmansodan jälkeenkään ei suuria uudistuksia tullut. Teknillisiä parannuksia sentään tuli. Tuli painoilmajarrut käytäntöön. Se oli suuri saavutus. Vielä v. 1907 ei tavarajunissa ollut ilmajarruja. Silloin jouduin torniin siitä, että junaan tuli lisävaunuja eikä junamiehistö riittänyt. Piti ottaa väliasemalta lisämies, sillä joka seitsemäs vaunu piti olla miehitetty.

Mitä tulee alkuaikojen ammattikieleen niin se oli ruotsinkielistä. Oli nimet: *vekseli, raslinki, kaplinki, puhveli, prämpsi, tramppi*. Ammattinimiä oli *fööräri, eltari ja prämsäri*.

Kirjasta Radoilta ja ratojen varsilta. Rautatielaisten elämää entisaikaan heidän itsensä kuvaamana. Toim. Ilmar Talve. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Forssan Kirjapaino 1963. Kari Rahialan kirjakokoelmat.

Loimaan Karjalaseura ry Puheenjohtajana jatkaa Maija Levonpää

Loimaan Karjalaseura piti vuosikokouksensa Kurkijokelaisen toimituksen tiloissa 31.3.2011. Loimaan Karjalaseuraan kuuluu kaikkiaan 135 jäsenmaksun maksanutta jäsentä, vuosikokoukseen oli saapunut 10 henkilöä.

Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin Arvi Heinonen, joka luotsasi kokouksen viralliset asiat ammattitaidolla läpi. Ko-

kouksessa hyväksyttiin vuoden 2010 toimintakertomus ja tilinpäätös.

Toimintakertomuksesta saatiin lukea seuran vilkkaasta toiminnasta, joka piti sisällään matkoja, ulkoilutapahtumia ja muita kokoontumisia.

Loimaan Karjalaseuran puheenjohtajana jatkaa Maija Levonpää ja sihteerinä Saini Repo.

Ilmoittautumiset KURKIJOKELAISEN TOIMITUKSEEN,

matka I 4.4. mennessä,
matka II 19.4. mennessä,
matka III 9.5. mennessä,
matka IV 16.6. mennessä.

Ilmoittautumisia otetaan vastaan tiistaisin ja torstaisin klo 9-14,

puh. (02)762 2551, 050-5213336

Ilmoittautuneille postitetaan tarkempi matkaohjelma ennen matkan alkua. Muutokset alustavaan ohjelmaan mahdollisia.

Isäni oli puutyökurssilla

Luin kiinnostuneena Tapio Nikkarin tekstin Kurkijokelaisesta 5. Artikkelissa hän kertoi isoisänsä olleen Alhossa asuessaan myös puutyökurssin opettajana. Tekstin alla oli kuva Titos-pidetyin kurssin osanottajista. Siinä oli mm. isäni, numero 9. Kysyttiin henkilöiden myöhempiä vaiheita.

Isäni oli syntynyt 1898 Kurkijoen Särkijärvellä. Hän avioitui särkijärväläisen Elisa Kiiskin kanssa 6.11.1927. Minä synnyin 1929 ja veljeni Martti 1936. Isäni osallistui nuoruudessaan alkaen kotinsa, pientilan töihin. Hänen isänsä oli isäntä. Isäni kehitti puutyötaitojaan ja alkoi tehdä vieraillekin puutöitä. Hän alkoi valmistaa kotonaan ovia, ikkunoita ja huonekaluja, ryhtyi myös tekemään puusta asuin- ja talousrakennuksia. Näin jatkuivat työt. Talvisodan jälkeen hän oli rakentamassa muistaakseni myös vehnämyllyn laitteita Kouvolaan.

Isäni Jussi Kyytinen harjoitti mm. vempelen valmistusta ja myyntiä. Tästä luokintavalmistuksesta valokuvaaja Pekka Kyytien teki filminauhan, joka on talletettu yliopiston arkistoon.

Hänen elämänsä päättyi yllättäen välikauhan jälkeen 10.8.1942 Lahdenpohjan sairaalassa. Hän oli saanut tikun käteensä ollessaan tekemässä muuntajakoppia Karjalan Valo Oy:lle. Verenmyrkytyksen takia hän meni sairaalaan. Siellä todettiin hänellä olevan matoja. Matolääkityksen jälkeen hän menehtyi. Näin loppui hänen elämänsä.

Kuvassa numero 3 on Pekka Ristolainen. Hänen myöhemmistä vaiheistaan tiedän, että hän muutti Alhon kylän muiden asukaisen kanssa jatkosodan jälkeen Varsinais-Suomeen Mellilän asemanseudulle perustettuun evakkokylään. Hän oli kuuluisa kaivonkatsoja ja häntä käytin kaivonetsijänä kun rakensin Ulvilaan omakotitalon.

Lauri Kyytinen

Haasteltiin ja päätettiin

Ajatelkaapa, jos ei olisi yhtään valokuvaa Kurkijoelta

Turun sukututkimus-seminaari oli hyvin onnistunut tapahtuma!

Mauri Rastas, joka on isäni neljäs serkku, ja Veikko Repo, joka on minulle noin seitsemäs serkku kolmea eri sukulinjaa myöten, haastelivat niin innostavasti ja osaavasti sukututkimuksesta ja sen elämisen laatua parantavasta vaikutuksesta, että varmasti uusiakin harrastajia liittyy taas mukaan.

Nyt minulla on mielesäni sukututkimukseen liittyvä asia, jonka Kari Rahiala mainitsi jo Turussa. Nimittäin, että kiinnostavia ovat paitsi ihmisten nimet ja vuosiluvut, myös heihin liittyvät valokuvat.

Ajatelkaapa, jos meillä ei olisi yhtään valokuvaa Kurkijoelta, maisemista tai kurkijokelaisista. Eihän sitä pysty edes kuvittelemaan. Jokaisella meistä on mielesämme kuva esimerkiksi Kurkijoen kirkosta, vaikka emme olisi ehtineet sitä näh-

dä oikeasti. Tämä mielikuva kirkosta tai monista muista kohteista on muodostunut lukemattomien valokuvien perusteella, huomaamatta ja ilman aktiivista omaa yrittämistä.

Joku on ottanut nuo näkemämme kuvat, kehittänyt, tallettanut ja varustanut tarpeellisin tiedoin, ja tuonut meidän kaikkien ulottuville ja nähtäväksi tavalla tai toisella.

Valokuvaan tallentuu usein paljon muutakin kuin vain se henkilö tai muu kohde, johon kamera on tarkennettu. Pieni palanen maailmaa muuttuu siinä ikuisiksi ja pysyy samana.

Jokainen valokuva kertoo jotakin, mutta vasta kuvaan liittyvät tiedot avaavat täysin kuvan maailman.

Kurkijokelaisessa julkaistun kuvan näkee suuri joukko samoilta seuduilta kotoisin olevia lukijoita, jotka voivat olla apuna tunnistamisessa. Muutkin

lisätiedot ovat tietysti tervetulleita. Ole aktiivinen! Lähetä kuvia nähtäväksi! Kerro, jos tiedät jotain kuvaan liittyvää!

Älä hävitä vanhoja valokuvia vaan toimita ne esimerkiksi museoon tai henkilölle, joka tietää miten menetellä niiden kanssa. Kerrot kaiken mitä tiedät kuvista, ainakin sen, keneltä ja milloin kuvat tulivat sinun käsiisi. Pienikin tieto voi joskus auttaa eteenpäin. Ryhmäkuvassa voi yhdenkin henkilön nimi olla tärkeä tieto, kun kuvan historiaa selvitetään.

Omissa kuvissamme meillä on tietysti merkittävää kaikkia tiedot, onhan? Jonakin päivänä nekin kuvat voivat olla historiaa.

Nautitaan valokuvista!

*Helsingissä
maaliskuussa 2011.*

Marjaliisa Laine

Marjaliisa Laine, Helsinki

Kurkijokelaisen toimitusneuvoston jäsen

Olen syntynyt Elisenvaarassa, Kiiskilässä, ennen sotia. Se talo kaikkineen oli raunioina kun jatkosodan aikana mentiin "takasi kottii". Asuimme toisiilla, sedän talossa. Minun Karjalan muistoni ovat toisilta ja alakoulusta.

Kesti kauan ennen kuin itse ryhdyin aktiivisesti tutkimaan juuriani. Minulla oli perhe ja sisaruspiiri. Tein hammaslääkärin työtä ja opiskelin lisää. Työni muuttui vähitellen "ienhoidoksi" eli hampaan kiinnityskudostulehduksen hoidoksi. Erikoistuin päälle nelikymppisenä. Ammatti toi paljon haasteita, en kaivannut enempää.

Sitten kävin ensimmäisen kerran Kurkijoella ja Kiiskilässä. Jotain uutta ja kuitenkin jollakin tavalla käsittämättömän tärkeää tuli elämäni kerta heitolla. Tutustuin ihmisiin, joilla oli paljon kerrottavaa kotiseudustani. Aloin selvittää vanhoja valokuvia uudella innolla ja etsiä tietoja Kiiskilästä, Kurkijosta ja Karjalasta. Kyselin, kuuntelin ja aloin kirjoittaa kertomuksia.

Jos joskus olin etukäteen suunnitellut eläkepäivieni tekemisiä, ne olivat olleet jotain aivan muuta kuin tämän päivän touhuni ovat. Mutta paremmin minun ei olisi voinut käydä ja nyt toivon että lointa riittäisi...

*Marjaliisa Laine
Olhavanjoen rannalla syksyllä 2009,
120km Laatokalta etelään.
Vikingit purjehtivat
tätä jokea myöten
etelään päin.*

Oik. Yhdistyksen sihteeri Saini Repo ja hänen vieressään puheenjohtaja Maija Levonpää.

Karjalaisin äänin laulettu virsi, jäähyväisvirsi vainajalle, kajahtaa uusmaalaisessa ympäristössä.

Hautajaiset vietettiin kotipuolen vanhan tavan mukaan. Siksi arkku aamuvarhain haettiin surutaloon.

”Vainaja pitää viedä hautaan oman kodin pihasta”

Perinteelliset karjalaiset hautajaiset Tuusulassa

Suomen Kuvalehti 11, 1941

Eivät edes kaikki sukulaiset varmaankaan huomanneet kuolinilmoitusta, jossa selittäen huomautetaan: ”... mistä ainoastaan täten voidaan sukulaisille ja tuttaville kutsuna ilmoittaa.” Kuitenkin kaikkien mahdollisuuksien varalta varustauduttiin Anttilan kartanossa Tuusulassa niin hyvin kuin voitiin: nuori emäntä paistoi piirakoita ja valmisteli majoittumistiloja. Tavallisesti karjalaisissa talonpoikaispidoissa oli hevosia niin paljon, ettei oikein tietänyt, mihin ne kaikki saa säädyllisesti sopimaan. Mutta nyt ei tarvinnut ottaa tätä mahdollisuutta huomioon. Mitä ihmisten suuhunpantavaan tulee, niin emäntä kyllä tiesi, ettei hänellä tänä säännöstellyn aikana ollut kovin suuria mahdollisuuksia, mutta toiselta puolen hän tiesi, että tulijat tuovat karjalaisen tavan mukaan »tuomisia» tullessaankin. Karjalassahan oli tapana pitoihin lähtiessä panna mukaan lihaa, voita, vehnää ja tietenkin myös piirakoita – ei sen vuoksi, että surutalossa olisi oltu niiden vajaassa, ei, mutta kun kerran tapa niin vaati.

Vainaja saa viimeisen leposijansa kaukana Karjalan mullasta, Tuusulassa.

Ja nythän sitä vaati myöskin tarve, joten tuomisat saivat nyt jälleen vanhan ja alkuperäisen merkityksensä.

Kävi niin, että tuli sekä

vieraita että tuomisia. Jälleennäkemisen ilo oli sukulaisien ja tuttavien kesken ymmärrettävästi suuri, sillä moni näki toisensa vasta

ensimmäisen kerran »näillä uusilla ahoilla». Puhkeen aihetta riitti. Silmät kimmeltivät vuoroin ilosta ja vuoroin murheesta. Muodostui jälleen noita karjalaisia keskusteluryhmiä, joissa jokainen on valmis kertomaan, mutta on myöskin valmis kuuntelemaan toisen kerrottavaa. Keskustelu sujuu itsestään, taikka sitten unohdetaan välillä miettimään kuultua ja kerrottua.

Vuorollaan kiintyi huomio keskusteluissa näiden kymmenen karjalaisen perheen kohtaloihin, jotka nyt ovat kiertoteitä vaeltamaan joutuneet Hiitolasta ja Kurkijoelta tänne Uudellemaalle, Tuusulaan Anttilan kartanoon. Kaikki on järjestynyt ajan mittaan parhain päin kuin itsestään – näin jälkepäin ajatellen: itsestään. Erikoisesti nyt haudattava vainaja, kurkijokelainen maanviljelijä Janne Rouhiainen oli pitänyt kiirettä, jotta pääsisi mahdollisimman pian taas kiinni maahan – ja työhön. »Olisi niin ikävää kuolla purlakkana (maansa menettäneenä, maattomana)», oli

Janne enteellisesti laskenut leikkiä tilanhakumatkojensa lomassa. Eikähän Janne kuollutkaan »purlakkana». Toiset nyt jatkavat uusilla tanterilla hänen töitään. Kaikki tuntuvatkin olevan tyytyväisiä, niin tilan myyjä kuin ostajatkin. – Naapurit ovat sopeutuneet uusiin tulokkaisiin erinomaisesti.

Hautajaiset tahdottiin viettää kotipuolen tapojen mukaisesti. Niinpä nuori isäntä ja eräät muut nuoret miehet hakivat arkun ruumishuoneesta hautajaispäivän aamuna surutalon pihaan, jotta sukulaiset saavat nähdä vielä vainajan. »Vainaja pitää viedä hautaan oman kodin pihasta», se on karjalainen tapa. Ja kaunis tapa tämä tuntui olevankin. Viimeisen matkan juhluvuotta lisäsi osaltaan sekin, että vainaja vietiin kotia tuodulla reellä, jota veti Kurkijoen kunnan entinen Esa-ori, jonka vainaja oli ostanut joitakin kuukausia sitten itselleen.

Ruumiinsiunauksen yhteydessä tuntui karjalaisilta melkein pölkäältä, et-

tei täällä pappi eikä lukkari saattanut vainajaa hautaan asti. Multa heitettiin arkulle siunauskappelissa, ja sen jälkeen saivat omaiset selvittää keskenään. Sattui niin, että samaan aikaan hautasivat eräät toiset omaiset vainajansa noin kymmenen metrin päässä olevaan toiseen hautaan, ja kun nyt ei ollut yhteistä menojen ohjaajaa, syntyi todella kiusallisia tilanteita. Karjalassa oli haudalla ruumista hautaan saatamassa toisinaan kaksikin pappia, ja viimeinen palvelu oli todella sydämellistä.

Mutta elävien on jatkettava poismenneiden työtä. Niinpä nyt hautajaispäivän iltana saattoi ensimmäisen kerran kokoontua tämän uuslaatuksen karjalaisen yhdyskunnan korkein hallintoelin, eri perheitten päämiehistä valittu valtuuskunta, joka ratkaisee tai päättää lopullisesti tärkeimmistä asioista. Tähän asti ovat valtuuskunnan jäsenet olleet hajallaan eri puolilla Suomea, niin että ei ole voitu täysilukuisina kokoontua. – Päätettiin

Vanhat isännät ovat nähneet ja kokeneet monta kovaa, mutta vakavaksi sittenkin tahtoo vetää tämä nykyinen aika huolineen ja murheineen...

Silmät kimmelsivät vuoroin ilosta, vuoroin murheesta. Moni näki toisensa nyt ensi kerran »näillä uusilla ahoilla». Sirkka Poutanen on tunnistanut henkilöt tästä kuvasta: vasemmalta Anni Kiiski, Elisa Kyytinen, Maria Kiiski sekä Katri ja Anni Tenhonen.

KILPAILU

”Lottien ja pikkulottien toimintaan liittyviä muistoja”

Kilpailu on kaikille avoin. Voit kirjoittaa tai koota omia tai sukulaisesi muistoja tai perustaa esityksesi historiallisiin asiakirjoihin yms.

Sarjoja on kaksi:

I sarja: Kirjoituskilpailu

- kirjoituksen pituus n. 2 liuskaa tai n. 4000 merkkiä
- kirjoitus voi olla kirjoitettu tietokoneella, kirjoituskoneella tai käsin

II sarja: Kuvakertomus aiheesta

- korkeintaan 10 kuvaa kuvatekstein
- kuvakertomuksen voi toimittaa CD:llä tai muistitikulla tai kuvina ja koneella/käsin kirjoitetuin kuvatekstein, jotta kuvakertomus voidaan julkaista lehdessä.
- kuvakertomukseen toivotaan mukaan alkuperäiset kuvat, jotka palautetaan.

Palkinnot:

- I-sarja: 1. palkinto 200 €
2. palkinto 100 €
3. palkinto kirjallisuutta

- II-sarja: 1. palkinto 200 €
2. palkinto 100 €
3. palkinto kirjallisuutta

Kilpailutyöt palautetaan Kurkijokelaisen toimitukseen 31.5.2011 mennessä suljetussa kirjekuoressa nimimerkein varustettuna, kuoren sisälle laitetaan toinen suljettu kirjekuori, jossa henkilön yhteystiedot. Voittajan valitsee Kurkijoki-Säätiön hallituksen nimittämä raati ja voittaja julkistetaan Pitäjätjuhlla Loimaalla 14.8.2011. Kurkijokelainen - lehdellä on kilpailutöiden julkaisu-oikeus.

Lisätietoja: toimitusneuvoston puheenjohtaja Jaakko Taitonen, puh. 040-5352514, jaakko.taitonen@gmail.com, toimitussihteeri Helena Sula-vuori, puh. 050-5213336, toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Kurkijoki-Säätiö
Aune Niskasen muistorahasto
Kurkijokelainen

kevään viljelysuunnitelmista, huomattavimmista myynneistä jne. Nythän on näillä kymmenellä perheellä taas jo omaa maata, ja se on saatettava mahdollisimman hyvään kasvukuntoon. Niin, oma maa, isänmaa. Luetiinhan eräänkin seppeleen nauhoissa: »Nuku rauhassa isänmaasi mullassa.» Vainajan kotiperheen puolesta laskettiin haudalle vaatimaton seppele, jonka nauhoissa nähtiin Karjalan värit. Suomalainen, karjalainen – mitä eroa niissä olisi!

Illan hämartyessä lähtivät sukulaiset ja naapurit surutalosta jatkamaan omaa elämäänsä. Nythän ei voi pitää vuorokausimäärin kestäviä pitoja. Mutta jo tämä lyhyt

tapaaminen oli vaikuttanut rohkaisevasti: näin kukin vuorollaan pääsee taas jatkamaan normaalia elämää. Karjalaisten sitkeä yritys on vievä tulokseen, ja muu Suomi on auttava heitä heidän vaikeuksissaan. Eihän tarvitse muuta kuin vähän ajatella asiaa ja muistella menneitä, niin asia on jokaiselle selvä: karjalaisten onni ja menestys on yhteistä onneamme ja menestystämme. Suurinkaan alttius ei ole tässä mielessä liian suuri, eikä kukaan saa väsyä.

P. Kyytinen.
valokuvat: Pekka Kyytinen

Kurkijoki-Säätiön STIPENDIT kevään ylioppilaalle

Kurkijoki-Säätiö myöntää vuosittain stipendit Loimaan Lukiossa ja Elisenvaaran Lukiossa opiskelevalle abiturientille.
Stipendin arvo on 150 €

Stipendin edellytykset:

- opiskelijan sukujuuret ovat Kurkijoella Karjalassa alenevassa polvessa (isovanhempi/mat, isoisovanhempi/mat...)
- stipendin saaja tulee pitämään lyhyen puheenvuoron/esityksen Kurkijokelaisten Pitäjätjuhlaan Loimaalle 13.-14.8.2011
- 13.8. klo 19.00- alkavassa Muistojen illassa Loimaan Lukion stipendiaatti
- 14.8. klo 14.00- alkavassa Päiväjuhlassa Elisenvaaran Lukion stipendiaatti

Stipendin hakeminen:

- stipendiä haetaan hakemuslomakkeella, joita on toimitettu oppilaitokselle tai se on saatavissa alla olevasta osoitteesta
- hakemuslomake toimitetaan Kurkijoki-Säätiön toimistoon 6.5.2011 mennessä

Lisätietoja:

Pirkko Riikonen, varapuheenjohtaja p. 040-7421474,
e-mail: pirkkori@elisanet.fi

Kurkijoki-Säätiö,

puh. 02-7622551, e-mail: toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Koulukuja 7, 050-5213336, 32200 Loimaa

Uuden reitin avaaminen rajalta Laatokalle etenee

Näin oli otsikoinut juttunsa Juhani Saarinen Helsingin Sanomissa 3.4.2011. Hän kirjoittaa, että Parikkala on havitellut kansainvälistä rajanylityspaikkaa jo vuodesta 1988. Tällä hetkellä Sy-

vänoron rajanylityspaikan kautta kulkee puutavaraa.

Etelä-Savon maakuntajohdon lähetystö on kampanjoinut asian etenemisen puolesta Pietarissa ja Moskovassa. Neuvottelut ovat

olleet rohkaisevia.

Suomen ulkoministeriön itäosaston päällikön Nina Vaskunlahden mukaan rajan avaamisen hinnaksi tulisi n. 10 milj. euroa. Suurimman osan siitä veisi teiden parantaminen Venäjän puolella. Teiden parantamiseen toivotaan saatavaksi rahoitusta EU:lta. Tällöin raja voitaisiin kenties avata vuonna 2015.

Uusi rajanylityspaikka nopeuttaisi matkustamista Laatokan Karjalaan.

Sotahistoriallinen museo Karjalan kannakselle

Karjalan kannaksen Sakkolan Kiviniemeen perustetaan sotahistoriallinen museo, jonka näyttelyaineisto koostuu vuoden 1939-40 talvisodan dokumenttivalokuvista, yksityisiltä saaduista sotamuistoesineistä ja sotilaskartoista. Museon toinen osasto kertoo jatkosodan tapahtumista. Museo on tarkoitettu avata vuonna 2014. Museon perustavat venäläiset.

Vanha noita

Minnuu nii kehtauttaa
pitäs jottai ilkaa keksii
eikä istuu asemillaa.
No, miepä ruppiin noijaks
oikei pääsiäisnoijaks.
Se karjalaisii vällei
kuvottaa
mut heit ei näy mail
halmeil.
Mitä täs, ko huivi päähä
leuvan alt tiukast kii
nuttuu, röijyy niskaa
ja iso vihta kättee
kor käspuolee ja
ovikelloloit soittamaa

muuta ei tarviheikkaa
täs ijas jo noijalt näyttääki.
Mie vanha mummo
teit virvon varvon
tuoreeks terveeks, loppu
ijäks
toivon teil säällistä kessää
pääsiäistä munarikasta
muistoks annan lopuks
suklaamunan kopraa.
Eläkäätte kivallee
olkaatte ilosii.

Anna

Uusi erä! Koot S-XXL

KURKIJOKI t-paidat

15 €

Tilaa Kurkijokelaisen toimituksesta:
Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551 tai 050 521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

ULLA 24 Huittinen
www.ullahuittinen.fi

Ulla Huittinen
- eduskuntaan
Kaapro Huittisen
jalanjäljissä

“Mielekästä elämää iästä ja asuinpaikasta riippumatta”

Ullan tukiryhmä

Sisältää myös erityisesti
nuorille suunnattua ohjelmaa!

IV Lukijamatka to-su 25.-28.8.

Kurkijokelainen

Kurkijoki-Säätiön nuorisotoimikunta järjestää osana elokuun lukijamatkaa omaa ohjelmaa erityisesti nuorille. Tarkoituksena on käyttää matkan lauantapäivä muun muassa valokuvauksen ja videokuvauksen parissa. Ohjelma tarkentuu vielä kevään edetessä ja siitä saa lähettää toivomuksia Kurkijokelaisen toimitukseen.

Alustava matkaohjelma:
torstai: Loimaa-Helsinki-Rajahovi- Käkisalme-Kurkijoki
perjantai: kiertojelu Kurkijoella
lauantai: kotiseutumattojen päivä / nuorisotoimikunnan järjestämää ohjelmaa
sunnuntai: Kurkijoki-Sortavala-Värtsilä-Helsinki-Loimaa
Majoitus: Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa 2-4 hengen huoneissa ja kotimajoituksessa
Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan /päivä, paitsi sunnuntaina.
Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut Käkisalmessa ja Sortavalassa
Hinta: 300 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut + lisäksi ryhmäviisumi 61 €. Hinnat saattavat muuttua ruplan kurssista tai Venäjän viisumipäätöksistä johtuen.

Ilmoittautumiset Kurkijokelaisen toimitukseen 16.6. mennessä tiistaisin ja torstaisin klo 9-14 puh. (02)762 2551, 050-5213336.

Vinkkaa reissusta jälkipolville!

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. 640 km:n päässä
2. havupuihin
3. suksen jalansija
4. Miriam
5. kaksi: Marjo Matikainen-Kallström ja Juha Mieto
6. bambu
7. poliorokotteen
8. Ruuna Reipas
9. 89,2 C
10. tupee

**MUSIIKKIVÄEN
PALVELUPAIKKA
LOIMAAN
MUSIIKKI**

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoimna:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

kurkijoki.fi
on oikea
tietopankki

**TERVEESTI
TEIJA**

22

Teija Ek-Marjamäki
esh. KM,
maaseutuyrittäjä,
Loimaan kaup.valt. varapj.,
maakuntahallituksen jäsen

- Riittävät ja laadukkaat peruspalvelut.
- Elinvoimaa maaseudulle
- Pidetään toisistamme huolta, sosiaaliturva apuna.

Varsinais-Suomen vaalipiiri

www.teijaek-marjamaki.fi

Asianajajia

ASIANAJAJIA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeus-turva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvähvistaja
Kauppalanenkatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolombus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

AA, VT Jari Heikman
VT Kaarina Nylamo
OTM Laura Kosonen
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com